

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODROUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

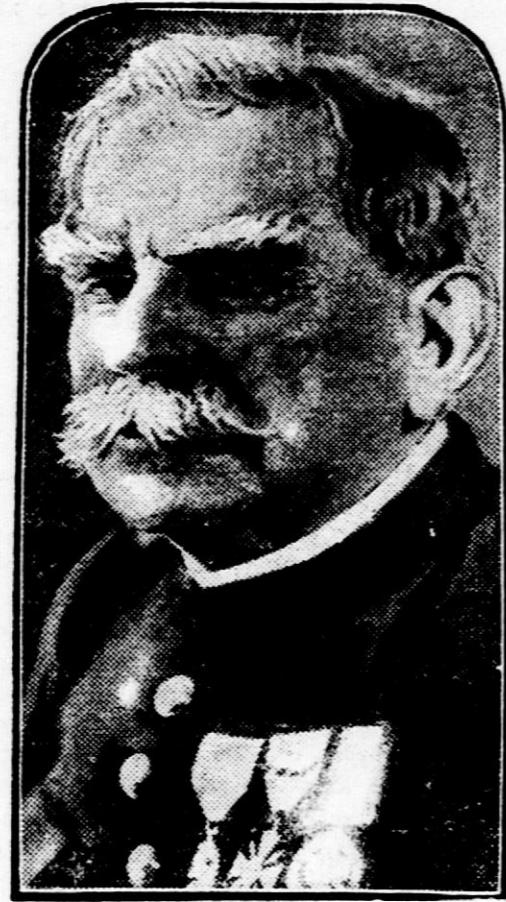
MARŠAL JOFFRE UMRL

Davi ob 8.23 je preminul, ne da bi poprej prišel k zavesti — Splošno žalovanje v Franciji

Pariz, 3. januarja. Maršal Joffre je davi ob 8.23 preminul. Od četrtka dalje je bil v agoniji, iz katere se ni več zavedel. Smrt je nastopila mirno, kakor da bi zaspal. Srce je bilo še do zadnjih ur krepko, dočim so telesne moči bolnika od včeraj dalje naglo pešale. Zdravniki izjavljajo, da je v medicinskih zgodovini redek primer, da bi se tako prileten starček, kakor je bil maršal Joffre, tako dolgo upiral smrti. Odpornost starega maršala je prevrgla vse zdravniške teorije in napovedi.

Ob Joffrovem smrtnem postelji so bili zbrani njegovi najožji sorodniki, njegov adjutant, osebni zdravnik in njegov najboljši prijatelj general Burois.

Vest o smrti velikega francoskega vojskovodje se je bliskovito razširila po vsem mestu. Čeprav je vsa javnost že več dni pričakovala katastrofo, je vendarle vest o smrti sivolasega maršala, ki ga je spoštoval in cenil ves francoski narod, izvala v vsej javnosti globoko žalovanje. Pred bolnico se je zbrala v prvih dopoldanskih urah velika množica, ki se je v nemoli spominjala pokojnika. Vlada se je takoj po obvestilo o smrti Joffra ustala k žalni seji in obenem sklenila, da se bo vršil pogreb maršala Joffra na državne stroške z največjimi častmi. Na vseh državnih poslopijih so izobesene žalne zastave. Kdaj se bo vršil pogreb, bo določil posebni državni odbor, ki bo obenem sklepal o tem,

kje bo krsta položena na mrtvaški oder.

Vsi francoski listi so objavili vest o smrti maršala Joffra v posebnih izdajah ter v dolgih člankih opisujejo živ-

ljenje pokojnika in njegove nevenljive zasluge za Francijo in za zmago zaveznikov.

Maršal Jožef Joffre se je rodil 12. januarja 1852 v Rivessaltesu, malem kraju v vzhodnih Pirenejih kot sin sodarja, ki je imel številno družino. Najprej je bil vzgojen v kolegu v Perpignanu, nato pa je prišel v slavno politično šolo v Parizu, ki vzgaja topniške in pionirske oficirje. Kot pionirske oficir se je udeležil vojne leta 1870/71, nato pa je služil v raznih francoskih kolonijah, kjer se je v boji z vstasi večkrat odlikoval. L. 1906 je bil imenovan za divizijskega generala, dve leti pozneje pa je bil že poveljnik II. armadnega zabora. L. 1918 je postal šef generalnega štaba. Ob izbruhu svetovne vojne je bil glavni poveljnik francoske armade. Njegova glavna zasluga je zmaga nad nemško armado v dobi, ko je že resno ogrožala Francijo in prodrala že proti Parizu. Zmagata pri Marni je bila odločilna za izid svetovne vojne. L. 1916 je postal Joffre predsednik vrhovnega vojnega sveta zaveznikov in obenem maršal Francije. Po koncu svetovne vojne se je Joffre leta 1920 umaknil iz javnega življenja in je od takrat do svoje smrti živel prav samotarsko življenje. Velikega maršala bo ohranil v častnem spominu ne samo francoski narod, marveč tudi vsi zaveznički Francije, zavedajoč se, da se je po veliki zaslugi tega moža končala svetovna vojna z zmago zaveznikov in prinesla osvobожdenje tudi drugim narodom.

Mussolinijeva miroljubnost v pravi luči

Italija je zgradila lani približno 60.000 ton vojnih ladij, dočim je njenava vojska na kopnem ena najmočnejših

New York, 3. januarja. Dočim se vrše pogajanja med Francijo in Italijo za zaključevanje pomorskega premirja, je Hoover uveljal londonsko pomorsko pogodbo, s katero se uveljavlja pomorska paritetna med Zedinjenimi državami ter Anglijo. Tako stopa londonska pomorska pogodba definitivno v veljavno. Posledica paritev med Zedinjenimi državami ter Anglijo bo dejstvo, da bodo Zedinjenje države izgradile svoje vojne ter letalsko brodovje tako, da bo enako močno kakor angleško. Za nove gradnje vojnih ladij ter letal bodo Zedinjenje države morale izdati nič manj kakor 1250 milijonov dolarjev. Tako se londonska pomorska pogodba izpremenja prav za prav vsaj za Zedinjenje države v oborožitveno pomorsko pogodbo.

Do sporazuma med Francijo ter Italijo še vedno ni prišlo. Včeraj je bilo objavljeno, da uradno italijansko poročilo o porastu tonage italijanske bojne mornarice v letu 1930, kar je v nemalem nasprotju z miroljubnimi izjavami Mussolinija v gorovu, ki ga je imel ob pričetku novega leta v palači Venezia. Govor je bil v glavnem namenjen poslušalcem Zedinjenih držav. Koliko so te izjave iskrene, povede številke italijanskega uradnega poročila!

V minulem letu je Italija zgradila na stopne vojne ladje:

Lahko križarko »Niccolo da Recco« (1650 ton), podmornice »Squalo«, »Narvalo«, »Delfino«, »Corridone«, »Tricheo« in »Settembrini«. Tonaza teh podmornic znaša 802 do 810 ton.

Nadalje so bile zgrajene križarke »Zara« (10.160 ton), »Di Giusano« (4985 ton), »Fiume« (10.160 ton), »Giovani delle bande nere« (4975 ton), »Colleoni« (4975 ton) ter križarka »Gorizia« (10.160 ton). Končno sta

Odhod princese Helene v inozemstvo?

Bukarešta, 3. jan. Princesa Helena, prestolonaslednikova mati, je odpotovala včeraj z ekspresnim vlakom v Sinajo. Odhod je zbulil v političnih krogih veliko senzacijo. Nekateri zatrjujejo, da je razmerje med kraljem in njegovo bivošo soprogo že tako urejeno, da je odšla v Sinajo, kjer se bo nastanila v posebnem delu kraljevega gradu, na drugi strani pa trdijo, da kraljica Helena sploh ni odšla v Sinajo, temveč je na poti v inozemstvo.

Železniška zveza Sibirje s Turkestantom

Moskva, 3. jan. AA. Na novega leta jan. je bila otvorjena železniška proga, ki veže Sibirijo s Turkestantom in železniško omrežje Turkestana z nim v Sibiriji.

Znižanje obrestne mere v Franciji

Pariz, 3. januarja. AA. Francoska narodna banka je znižala obrestno mero na 2%. Listi pozdravljajo ukrep in ugotavljajo, da je potreben, ker je v zadnjem času opažati velik priliv inozemskega zlata. Ta priliv povzroča stalno povečanje papirnatega denarja o obtoku.

Tekme za Schneiderjev pokal

Pariz, 3. januarja. Ker je tudi francoski letalski klub prijavil svojo udeležbo na sestovni letalski hitrostni tekmi v Southampetu, bodo Zedinjenje države, Francija, Anglija ter Italija poslala tjakaj svoja voda letala. Te tekme za Schneiderjev pokal so velikega pomena za razvoj letalstva. Na zadnjem tekmi so zmagali Angleži, ki so dosegli s svojimi vodnimi letali naravnost neverjetno brzino.

Incident nemškega poslanika v Bukarešti

Bukarešta, 3. januarja. Ob novletnem sprejemu diplomatskega zabora pri kralju Karlu je prišlo do mučnega incidenta, ki je izvral precejšnjo pozornost. Kralj Karol je sprejel zastopnike diplomatskega zabora točno ob 12.45, dočim je prišel nemški poslanik dr. Mutius ob 13.30, ravno v trenutku, ko je bil sprejem končan in se je kralj umaknil v svoje prostore. Nemškega poslanika je sprejel dvorni maršal. Nato se je poslanik prijavil pri kralju, ki pa ga ni hotel več sprejeti.

Politični izgredi v Nemčiji

Berlin, 3. januarja. »Reichsbanner« je sklica! za tutri protestno zbrojanje proti nemškim socialistom, ki so na Silvestrovo umorili dva njegova člena. Preiskava, ki je bila med tem uvedena, je pokazala, da gre za dobro pripravljeno akcijo. Tudi v Stuttgartu je bil v novletni noči izvršen politični atentat. V neki gostilni je prišlo med nemškimi socialisti in komunisti do hudega spora, ki se je končno razvil v divje klanje. Pri tem je bilo 11 oseb več ali manj težko ranjenih. Neki nemški socialist je umrl na posledicah poškodb v bolnici.

Polet Johnsonove na Kitajsko

Moskva, 3. januarja. AA. Moskovska letalska udruženja pripravljajo pogumni angleški letalki miss Amy Johnson, ki leti iz Londona preko Moskve v Peking, sijajen sprejem. Letela bo v Peking ob transsibiriški železnici. V russkih letalskih krogih voda za pogumno letalko veliko zanimanje ter se splošno naglašajo velike težkoce tega poleta v najhujši zimi. Letalka bo moralna preleteti puste in neobičajne kraje. Pot v Peking vodi preko velikih zamrzlih močvirjev, pragozdov, letev in visoka gorovja. Letalka bo se moralna boriti z vsemi strahotami sibirske zime. Amy Johnson je postala slavna, ko je preletela skoraj v rekordnem času ogromno pot iz Londona v Avstralijo popolnoma sama.

London, 3. januarja. Polet angleške letalki Johnsonove v Peking je v ospredju zanimanja angleških letalskih krogov. Strokovnjaki so skušali pregovoriti letalko, naj svoj načrt opusti. Letalka je odgovorila, da ga bo izvedla do konca. Ruski letalski krog si so opozorili letalko, da so mongolski roduvi zelo sovražni. Amy Johnson pa je izjavila, da nosi s seboj revolver in da se bo znala z njim braniti. Sovjeti letalec Cuhnovski se je izrazil proti poletu miss Amy Johnsonove ter dejal, da gre v gotovo smrt.

Novi angleški peeri

London, 3. januarja. AA. Angleški kralj je imenoval na novega leta dan štiri nove peerje, med temi znanega kemika sira Rutherforda. 54 osebam je bilo podeljeno plemstvo.

Stavka tekstilnih delavcev v Angliji

London, 3. jan. AA. Pogajanja med zvezo delavcev in podjetniki tekstilne industrije v Manchesteru so se razbivali. Včerajšnji sestanek je trajal pet ur. Delavci so izjavili, da bodo stopili v stavko v podnebjek.

Novi predsednik Paname

Washington, 3. januarja. AA. Senor Alfaro, poslanik Paname v Washingtonu, je sprejel predsedniško mesto svoje države.

Sestanek Venizelosa in Zaleskega

Uradni komunikat o razgovorih grškega min. predsednika in poljskega zunanjega ministra — Arbitražna pogodba med Grčijo in Poljsko Venizelos odpotoval na Dunaj

gospodarskem polju do bližanja, ki se bo še bolj ojačilo z zaključitvijo trgovinske pogodbe, ki bo otvorila novo, še širše polje medsebojnega sodelovanja. Ugotovljeno je bilo tudi, da vztrajata Grčija in Poljska sljekoprej dosledno na stališču, da je treba z vsemi sredstvi čuvati in ojačiti mir ter zagotoviti spoštovanje mirovnih pogodb. Končno ugotovljeno komunikat, da se na sestanku ni razpravljalo o nobenem konkretnem problemu, pač pa je bilo dogovorjeno, da se sklene med obema državama arbitražna pogodba. Grški ministrski predsednik Venizelos je snoči odpotoval na Dunaj.

Tudi v Franciji se pojavlja gospod. kriza

Omejitev priseljevanja inozemskih delavcev v Francijo — Padanje vrednosti nemških papirjev

Nica, 3. januarja, AA. Minister za delo je imel govor o gospodarski krizi o kateri je dejal, da ogroža tudi francosko gospodarstvo. To je razvidno iz mnogih pojavov v zadnjih mesecih. Dne 30. decembra lani je bilo v Franciji 12.000 brezposelnih, ki so prejemali podporo. V Parizu samem jih je bilo nad 7 tisoč. Zato so potrebeni nujni protikripi. Najprej bo treba zapreti meje za inozemske ročne delavce. Zatem bodo uredili položaj mnogih naseljev, ki se prislužijo v Francijo brez potnih listov in ne nepravilen način. Napisled bo vlada pričela z ve-

likimi javnimi gradnjami. Vladni načrt o pospeševanju gospodarstva je bogat in bo prinesel mnoge pobude v gospodarsko in socialno življenje.

Berlin, 3. januarja. AA. Padajoči konkurenčni nemški gospodarstva ostavlja statistika velebanke v Berlinu, ki izkazuje, da je 72,5% uradno notiranih papirjev na nemških borzah padlo pod paritet. Še novembra jih je bilo samo 68,2%. Pod 50% njihove vrednosti jih je bilo 36,3%, ob koncu novembra 32,2%. Vseh papirjev, ki notirajo na nemških borzah je 740.

S podmornico na Severni tečaj

London, 3. januarja. Vesti o skrajšnem odhodu podmornice Wilkinsa na Severni tečaj se zdijo nekoliko preurjanje. Izrečeni so bili težki pomislki zaradi odpora podmornice v arktičnih vodah. Kako zatrjujejo, so strokovnjaki Wilkinsa nujno odsvetovali, da bi tvegal svoje življenje in živilje svoje ekspedicije. V nasprotju s tem je izjavil Wilkins zastopnikom tiska, da sploh ne more biti govor na tem, da bi se ustavila adaptacijska dela na podmornici ali da bi opustil svoj načrt. Wilkins je mnenju, da si gotovi krog pripravlja preprečiti za vsako ceno izvedbo njegovega načrta, ker se sami bavijo s sličnim. Med drugimi je zvezel stvari, ki bi izvrale ogromen škandal, če bi jih objavili. Ker je podmornica ameriška last, je vzelo baje mornariško ministristvo v Washingtonu zadevo v roke. Trdijo tudi, da so Wilkinsu že ponudili francosko podmornico za njegove naklepe.

Umor sovjetskega kurirja

Varšava, 3. januarja. AA. Kakor poročajo, da je bil na malih železniških postajah v bližini pošiske meje umorjen sovjetski diplomatski kurir. Potoval je iz Moskve v Varšavo. Kurirja je ubil agent Čeke, ker je bil osušen, da je hotel odnesti v inozemstvo važne politične listine.

Sodbe in imenu madžarske krone

Budimpešta, 3. januarja. Od včeraj se izvajajo sodbe na Madžarskem in imenu sestavne madžarske krone in ne kakor doslej v imenu madžarske države.

Vatikanski denar

Vatikan, 3. jan. AA. Včeraj je izšel zakon o emisiji novega vatikanskega denarja. Enota bo zlata lira. Emisija bo obsegala en milijon zlatih lir, 750.000 bo izdanih v zlatu in srebru, 236.000 v niklju in 14.000 v bakru. 10.000 serij bo izdanih v spominske slike. Novci bodo okrašeni s slikami papeža in alegoričnimi črtami.

Novi angleški peeri

London, 3. januarja. AA. Angleški kralj je imenoval na novega leta dan štiri nove peerje, med temi znanega kemika sira Rutherforda. 54 osebam je bilo podeljeno plemstvo.

Stavka tekstilnih delavcev v Angliji

Zanimivosti iz Kamnika

Kamničani so se že drsal — Dva jubileja — Pust Silvestrov večer Ustanovitev smuškega odseka

Kamnik, 2. januarja.

Gospod urednik! To pot sem nekoliko zakasnil, saj veste prazniki, silvestrovstvo...

Pretkelo nedeljo smo imeli v Kamniku prav živahno »drsalno« gibanje. Na predvečer so agilni odborniki sportnega kluba pridno polivali drsalščice, naslednje jutro pa je bil led naravnost izvrsten.

Obisk rekorden — nič ne bom pretiraval če trdim, da se je drsal nad 60 drsalcev, gledalcev pa vse črno.

Imeli smo tudi dragega gosta. Iz Celja je prihitev v Kamnik, drsalna zvezda g. Polo Schwab, ki je z enim malom zasenčil blešč večine kamničkih kanonov. Njegovo drsanje je bilo res lepo, precizno in z vso eleganco izvajano. No, naša dekleta, ki so zelo merodajna pri kritiki — mu vseeno niso vsega priznale — napravil je celo 13 »spike«. Točno, kaj? Mora pa že biti res, ker so zelo pazile nanj. Z njim je bilo še par Ljubljancov. Na žalost je zvečer pričelo rostiti, rosilo je vso noč in jug nam je vzel neke noči ves led. Izginil je kot cigani od Kosaka, ki so šli na sturnejoc po Gorenjski.

Pretkelo teden sem bral v nekem ljubljanskem čistu, da so se plesale naše plesne šole pritožile pri dopisniku dotičnega lista, da jih vedno 6—8 »sedijo«. Z drugo besedo: moških je premalo in uvede naj se splošna volilna pravice. Tudi kavalirje so tedaj malo okreali. Kaj čemo? Kriza tudi pri moških. Nekje, prav blizu Kamnika, je pa plesna šola, kjer so moški v večini v razmerju 1 : 4. To bo pa najbrže še hujše.

Predno smo zaključili leto, smo imeli še nekaj jubilej, 60 letnico gosp. Janka Stareta, davč. upravitelja v pokoju, o katerem je že »Jutro« poročalo in sefa davčne uprave g. Ivana Tomeca iz Kamnika, ki je imel 50 letnico.

Oba torej iz iste stroke.

Moram pa reči, gospod urednik, da je z našimi jubilanti pravi križ. Nič se ne izvede na njih. Za enega nisem mogel nikar izvedeti, kedaj je bil rojen. Samo letnico smo dognali 1880. »Dneva ne pove nobena pravika...«

V občinskih bukvah ga niso imeli, v vojaških spisih tudi ne, v cerkevih zapiskih

Petek, sobota in senzacije

Zelja in repe je začelo primanjkovati — Kako je Prešeren ordiniral

Ljubljana, 3. januarja.

Zato, ker je danes sobota in zaradi senzacij je treba zopet pritisniti na pero. Treba je pač upoštavati želje občinstva, odnosno potrebe. Ljudje hočejo novic, senzacij in spletov vsega, kar jih zanima. Konec tedna je, včeraj je bil petek, ali ponedeljek, ljudje pa hočejo vedeti, kaj se zgodi v tednu, ker pa zato kupujejo časopise.

V Ljubljani prevladuje vedno innenje, da se nikdar niti ne zgodi, da samu spimo — na drugi strani pa se govorji te vedno o senzacijah, napredku in kulturi. In jo res eno in drugo. Kajti se res marsikaj zgodi, pa ne moremo vedeti, če spimo.

Ta teden je bilo menda sedem praznikov. Polog vsega tega pa je teden trajal v dveh letih, tisto nas zdaj popolnoma niti ne briga, kar je bilo tam. Vsi smo nepopisno veseli, da smo se končno le odkrili tega vratjega leta, ki ne zasuhi več niti imena. Zato nas polovica tedna nič ne briga. Popolnoma vseeno je, naj se je zgodilo tedaj karsikoi. Včeraj in na novega leta dan so celo govorili, da je tekla v Ljubljani v Silvestrovski noči kri v strašanskih potokih. Najmanj dva sta za večno obležala na bojnem polju za slavo dalmatinca in čast Silvestra. Čakali so pa vendar, da časopisje zane zadnjem besedilu. Časopisje pa včeraj zjutraj ni izšlo, zato so se Jobove vesti še naprej širile in nastope brez naše konkurence. Seveda se je marsikaj čudil, zakaj da ni posebnih izdaj. Popolnomo smo pa mi izpregorovili. Nismo pa vedeli nihes o polkuljih, ne da je polkulja odkrila vlonilsko družbo, sploh na nočemo begati ljudi, pišemo le o slavnih, ki niso nič takega.

Vi pa hočete vseeno senzacij, katastrof in grozovnosti, posebno, ker ste danes pusti kot koprive, kot da vani je vse lansko leto obležalo v želodcu. Zato pa na vašo odgovornost teh par vrstic o strahotah in senzacijah, drugače bi še te zamolčali.

Torej, včeraj je bil petek ves dan. To je treba povedati zaradi tega, ker mnogi niso vedeli, kaj je bilo včeraj. Če bi baje ne godel maček tako silovito, bi bilo končno vseeno. Tako so pa morali iti na trg po zdravilo, po kislo repo in zelje, ki sta zadnjih čas vedno bolj pogosto na jeku vsem in vsakemu, če ju tudi ne jé. Prišli pa so tudi po te delikatesi, ki poslajo s fízolom, repo ali zeljem. Zato bi prišlo kmalu do bitke na trgu, ne za čast zelja, temveč zaradi mačka in blagor trebuščka. Pa je bolje, da ni prišlo, ker najbrž ne bi smeli itak ničesar poročati. Kakor vidite, je stvar tak dovolj strašna. Trnovčani zmagojujo, Ljubljani bodo morali kapitulirati, kajti zelja in repe je začelo primanjkovati. Trnovčani so dobili mogočnega zaveznika — mačka. Gorje Ljubljani, če se bodo še družili s tem zahtivnim sovragom!

Tako smo torej nastopili novo leto. Z veseljem, žalostjo, s poboji, bitkami, mačkom itd. Kakšen je prvi teden, tako pa vse leto. Tisti, ki še danes sede pri čevku in podobnih tekočinah, to prav nič ne skrb. Le tako naprej!

In senzacije! Mislim, da se zadovoljite le z eno, saj je ta poštena. Včeraj se je namreč tam pred Prešernom godila izredno nenavadna senzacija, ali kako bi se naj reklo tej čudoviti zadevščini.

Prešeren je ordiniral... Sicer je bil on zdravnik za povsem drugačne bolnike, ker je bil jezični dohtarc. Ampak recimo. V

ga pa nisem iskal, ker je še samec.

No, končno sem le izvedel.

Radi sigurnosti sem se odpravil na davkarijo in kaj sem izvedel?

Nic! Prav čisto nič!

Ko sem povedal g. Tomecu, da bom kaj napisal o njegovem delu in življenju, mi je ves jezen kratko odpovedal pisateljstvo in dejal, da je vseskoč skupaj samo »potegavščina«.

Ker se nisem dal kar tako odpraviti, sem ga omoril še nekaj časa, dokler mi ni ušel iz urada.

Tako je, vidite, potem pa kaj napisite.

In naš Tomec ima dvojen jubilej. Svojih 50 let in 30 letno uspešno delovanje na polju astrofizije, »Slov. Narod« je o njegovem delovanju že večkrat poročal.

Prav od srca mu želim in imenu vseh njegovih prijateljev in znancev še mnogo let življenja in uspehov pri njegovem najljubšem delu: študiju astronomije.

Konec leta nismo proslavili dovolj dostojno. V celem mestu ni bilo nobene Silvestrove prireditve. Silvestrovalo se je samo po gostinah in še po teb ne veliko. Plesna šola je prepelesala vso noč. Mnogo jih je šlo v Ljubljano na Tabor, nekateri v Domžale, kamnički Bistroc in na Krvavec ter na Veliko planino.

Mislim, da bi se dalo ob malo dobrini nuditi našim narodnjakom pester Silvestrov večer. Saj imamo vendar vse: »Ljublj. salonski orkester, dramatični odsek »Nar. Čitalnice«, kaj nam še manjka, ono malo skupnosti, ki jo je treba za tak večer, se bi že našlo in bil bi lep večer.

Tako pa naša družabnost, če jo sploh še moremo tako imenovati, hira in izgineva.

Osnoval se je tudi smuški odsek pod varstvom g. Iva Kumra, ki priredi 17. t. m. klubske tekmovanje.

To bo dogodek za Kamnik. In tudi naše vrle dame, ki se ne boje »židlek in spike«, bodo merile svoje zmožnosti. Da bi le kaj snega bilo.

Nekako koncem meseca bodo zopet igrali v »Čitalnicah«. To pot »Rokovnjače«. Nastopi skoraj vsa naša »stará garda«. Med njimi tudi g. Joško Stele. 71 letni vpok. obč. tajnik, o katerem prinese daljše poročilo jutri. R. Kos.

Podjetna slepalka.

Današnje »Jutros« je že obširno poročalo o drzni slepalki, ki je na originalen način slepalka ljubljanske trgovce, a so jo končno le prijeli. Je to 23 letna Angela S. iz Škofje ulice. Telefonično je naročala po ljubljanskih trgovinah čevljev, čipke, svilo in drugo blago, se izdajala za ugledno ljubljansko domo in trdila, da pošte po naročeno blago služkinjo. Skoraj vse trdile so ji nasedle in ji res izročila blago. Običajno je po naročeno blago prisla sama. Pretkelo sredo je poskušala svojo srečo tudi pri trdki Urbanc, kjer je naročila moško blago za salonsko obliko. Izdala se je za go. Hribarjevo, soprogo znanega ljubljanskega veleindustrijala. Ker je prodajalec pozabil vprašati, če naj da tudi sveto za reverje, je požorne telefoniral ge. Hribarjevi in jo vprašal, če naj svilo priloži zavoju. Seveda je bila ga Hribarjeva zelo presemenčena in odgovorila je, da blago sploh ni naročila. V trgovini so takoj sumili, da ni nekaj v redu in ko je prišla slepalka po naročeno blago, jo je aretilal

zavoj.

Torej, včeraj je bilo menda sedem praznikov. Polog vsega tega pa je teden trajal v dveh letih, tisto nas zdaj popolnoma niti ne briga, kar je bilo tam. Vsi smo nepopisno veseli, da smo se končno le odkrili tega vratjega leta, ki ne zasuhi več niti imena. Zato nas polovica tedna nič ne briga. Popolnoma vseeno je, naj se je zgodilo tedaj karsikoi. Včeraj in na novega leta dan so celo govorili, da je tekla v Ljubljani v Silvestrovski noči kri v strašanskih potokih. Najmanj dva sta za večno obležala na bojnem polju za slavo dalmatinca in čast Silvestra. Čakali so pa vendar, da časopisje zane zadnjem besedilu. Časopisje pa včeraj zjutraj ni izšlo, zato so se Jobove vesti še naprej širile in nastope brez naše konkurence. Seveda se je marsikaj čudil, zakaj da ni posebnih izdaj. Popolnomo smo pa mi izpregorovili. Nismo pa vedeli nihes o polkuljih, ne da je polkulja odkrila vlonilsko družbo, sploh na nočemo begati ljudi, pišemo le o slavnih, ki niso nič takega.

resnici je stvar taka: rdeča marella, na prvi pogled kranjska, je bila razpeta pred Prešernovim spomenikom, pod njo pa je neki čudodelnik, ali čudodelnik, ponujal za otivanje razne »zavaratek«. Aparati so bile steklene cevke, zavite na čudne čarovniške načine, v raznih krivuljah, kot je prasičji rep, polževa hišica, kožji rog ali ko v spirlah vzem. Te cevke so prozorne, v njih so pa manjše cevke, končujejo se na obeh končih z razširjeno bunko ali hruško, podobno kot pri termometru. Te hruske so napolnjene z barvanovo vodo, gotovo, če ne z alkoholom ali dolenskičkim cvičkom. Saj nas to končno popolnoma niti ne briga. Giavno je senzacija.

Ljudje so se gnetli pod mareljo. Meščani vseh slojev in spolov. Seve, nezgoda spola ne sme nikjer manjkati, ker je enakopravni.

Preizkusite svoje zdravje! V petih minutah lahko ugodovite, če ste zdravi ali ne! Izum berlinskega zdravnika Spreitza, edinstven v Evropi! Dva dinari! Evo vam — za živec, za sreco, za kri, za moč, pljuč!

Prijel je možak za cev ter jo tiščal nekaj časa v roki. Voda je šilna po cevi kvišku kot bi jo postavili v krop.

— Izborni! je dejal čudodelnik.

— Viš, Janez, dalmatinčin pomaga! Dobr sreč! Men gre sploh vse prece gor!

— Kol'k pa stane? je vprašal starejši meščan.

— Dva dinari.

— Samo za »zposlušat«? pa je šel.

Prišel je mesar, da preizkusiti svojo moč. Čim bolj je lezla kviška voda, tembolj so zarele oči poleg stoečjim dekletom. Mesar pa se je hitro poslovl.

Tudi neki hrust je preizkusil svojo moč, stisnil je cev ves besen, tako, da se je njen lastnik po pravici bal za njo, voda pa se ni dvignila niti za las. Nato je prijal za isto cev neki malečozobež: voda je šilna kvišku, kot da je potipal cevko sam Samson.

— Nekatera deklesta so tudi preizkusila svoja sreca. Oh, da, Ljubljanci imajo nočna srce, cevka ni lagala. Le neki fant se je na vse pretege jezik, češ, da mu cev niti dva kripti.

— Dva dinari.

— Samo za »zposlušat«? pa je šel.

Prišel je mesar, da preizkusiti svojo moč. Čim bolj je lezla kviška voda, tembolj so zarele oči poleg stoečjim dekletom. Mesar pa se je hitro poslovl.

Tudi neki hrust je preizkusil svojo moč, stisnil je cev ves besen, tako, da se je njen lastnik po pravici bal za njo, voda pa se ni dvignila niti za las. Nato je prijal za isto cev neki malečozobež: voda je šilna kvišku, kot da je potipal cevko sam Samson.

— Nekatera deklesta so tudi preizkusila svoja sreca. Oh, da, Ljubljanci imajo nočna srce, cevka ni lagala. Le neki fant se je na vse pretege jezik, češ, da mu cev niti dva kripti.

— Dva dinari.

— Samo za »zposlušat«? pa je šel.

Tudi neki hrust je preizkusil svojo moč, stisnil je cev ves besen, tako, da se je njen lastnik po pravici bal za njo, voda pa se ni dvignila niti za las. Nato je prijal za isto cev neki malečozobež: voda je šilna kvišku, kot da je potipal cevko sam Samson.

— Nekatera deklesta so tudi preizkusila svoja sreca. Oh, da, Ljubljanci imajo nočna srce, cevka ni lagala. Le neki fant se je na vse pretege jezik, češ, da mu cev niti dva kripti.

— Dva dinari.

— Samo za »zposlušat«? pa je šel.

Tudi neki hrust je preizkusil svojo moč, stisnil je cev ves besen, tako, da se je njen lastnik po pravici bal za njo, voda pa se ni dvignila niti za las. Nato je prijal za isto cev neki malečozobež: voda je šilna kvišku, kot da je potipal cevko sam Samson.

— Nekatera deklesta so tudi preizkusila svoja sreca. Oh, da, Ljubljanci imajo nočna srce, cevka ni lagala. Le neki fant se je na vse pretege jezik, češ, da mu cev niti dva kripti.

— Dva dinari.

— Samo za »zposlušat«? pa je šel.

Tudi neki hrust je preizkusil svojo moč, stisnil je cev ves besen, tako, da se je njen lastnik po pravici bal za njo, voda pa se ni dvignila niti za las. Nato je prijal za isto cev neki malečozobež: voda je šilna kvišku, kot da je potipal cevko sam Samson.

— Nekatera deklesta so tudi preizkusila svoja sreca. Oh, da, Ljubljanci imajo nočna srce, cevka ni lagala. Le neki fant se je na vse pretege jezik, češ, da mu cev niti dva kripti.

SPD v preteklem letu

Organizacija naših planincev je delovala v starem letu zelo uspešno in plodonosno

Ljubljana, 2. januarja.
V dolžnost si štejemo ob koncu leta vsaj kratko omeniti delovanje našega planinskega društva, ki dela tisoč, toda umorno. Lepe so naše planine in kakor je razvidno iz statistike, prinaša vedno več turistov v naše kraje. Lani je bilo dotok turcev zelo močan. Tuji se kar ne morejo nadzadati vzdoru organiziranemu gospodarstvu SPD in o oskrbi po kočah se izražajo zelo pohtvalno. Navdušujejo se za krásote naših planin, preprečenih z varno izpeljanimi gorskimi stezami. Dokaz neumornega dela so ravno gorske teze, ki jih vzdržuje SPD z velikimi stroški. Trda zima, naliči in plazovi rušijo pota in vendar so vedno lepo urejena in varna.

V novem letu nas bo SPD presenetilo s krásno planinsko potjo na Urbanov vrh in Rjavino, ki sta precej eksponirani, toda dobro zavarovani. S tem se je omogučil turizmom — nepreizjemel dostop na dva vrhova, s katerimi je krasen razgled na Triglavsko pogorje.

Prenovila se je tudi stara pot na Cmir in dobro osigurala. V Kamniških planinah je bila izpeljana pot iz Kamniške Bistrice na Kravac, kjer je bila do sedaj edina zvezra preko Kokrskega sedla in Kalškega grebena.

Planinsko društvo je napravilo lani v podstropju Triglavskega doma lepo veliko skupino ležišč za 30 oseb, opremljeno z žičnimi vlogami, ravnotako tudi v Aleksandrovem domu, kar je bilo mnogo denarja. S tem je društvo pridobil na prenočiščih, ki jih je ravno na Kredarici v Triglavskem domu ob močnejsinem dotoku turistov prizmanjkovalo.

V preteklem letu so bile vse koče po pravljene. V Krekovo kočo so postavili novo peč in napravili so nov vodnjak. Večji del se letos društvo ni smelo lotiti, ker je moralno odpelačevali dolgov, ki so nastali s prekritjem in razširjenjem kuhične Triglavskega doma predlanskim s prekritjem Staničeve koče, postavljivito doma v Kamniški Bistrici, prepleksanjem posaznežnih koč, manjšimi predlanskimi odloženimi popravili. Društvo je odpelačalo tudi nekaj na dolgu, ki ga ima pri Mestni hramnici. V hotelu Zlatorog so bile omotane in na novo preslikane vse sobe.

Pozdravljati pa je tudi dejstvo, da SPD podpira zimski sport. Poleg oskrbovanja koč v zimski sezoni, ko so postojane pašnine, oddaja ključne koče, ki niso oskrbovane, skupinam, ki hodijo v spremstvu za upnika ali pa odbornika SPD na smučarski tečaj pri hotelu Sv. Janez v Bohinju.

Tudi podružnice so zelo agilne, grade nove koče, popravljajo stara in delajo nova planinska pote. Z zadovoljstvom moramo ugotoviti, da se pri nas alpinizem in turizem vedno bolj šira, kar je v prvi vrsti zasluga planinskega društva. Če bi ne imeli takoj gospodarsko in tako močne planinske organizacije, ki lahko krije velike stroške v zvezi z vzdrževanjem toliko številko koč in potov, bi se turistička ne mogla tako lepo razvijati. V novem letu želimo SPD čim več novih uspehov.

veda pomena zimskega sporta, je, da je prizidalo pri Staničevi koči novo hično kušnjo in s tem pridobilo nekaj ležišč. Staničeva koča je v zgodnjem pomlad sedaj že tretjo zimou otvorjena in oskrbovana alpinska smučarska postojanka, ki leži srednje Krasinske smučarske skupnosti.

SPD osrednji odbor Ljubljana šteje nad 4300 članov. Stevilo se je znjalo napravil predianskemu letu zato, ker je bila odpravljena polovica vožnja za člane SPD.

Društvo je v temi zvezah s slovenskimi planinskimi društvami, ki so včlanjeni v Asocijaciji slovenskih planinskih društev in z vsemi jugoslovanskimi planinskimi društvami, ki so včlanjeni v zvezi, katere sedež ostane na nadaljnega v Ljubljani. Udeležitev se je vseh kongresom, ki so bili sklicani v ino- in tujemstvu.

V preteklem letu je večkrat poslalo deputacije v Belgrad, da bi čim prej izpostavljalo polovico vožnjo za svoje člane. Primož ministerstvo je obljubilo ustrezti željam naših planincev.

Osrednji odbor je imel vsak teden redno sej, poleg so se pa vršile seje rešilnega odbiska in gospodarskega odbiska. V društveni pisarni, ki ima mnogo opravil s strankami sta sedaj zaposlena dva uradnika. Odborniki so tudi gospodari, kič, kar jima povzroča veliko dela, zlasti če pomislimo, da so poleg tega vsi zaposleni po pisanah.

Cudno je pa, da je tako malo naročnikov — Planinskega Vistnika. Društvo šteje le 10.000 članov, na »Planinski Vestnik« je pa naročeno komaj okoli 1400 in še to niso vsi člani društva. Naročnina je malenkostna (40 Din) na leto in naročnik lahko poravnava začetkom ali ob koncu leta. Poleg tega »Planinski Vestnik« prima tako lepe bakrotiske, da so stike same vredne Din 40. Priporočali bi članom, da se malo bolj zanimalo za svoje planinsko glasilo.

Društvo je pridelo svoj običajni planinski pleš na Taboru, ki je bil sijajno obiskan. Pridelo je več prav zanimivih sklopčnih predavanj in ob božični dan smučarski tečaj pri hotelu Sv. Janez v Bohinju.

Tudi podružnice so zelo agilne, grade nove koče, popravljajo stara in delajo nova planinska pote. Z zadovoljstvom moramo ugotoviti, da se pri nas alpinizem in turizem vedno bolj šira, kar je v prvi vrsti zasluga planinskega društva. Če bi ne imeli takoj gospodarsko in tako močne planinske organizacije, ki lahko krije velike stroške v zvezi z vzdrževanjem toliko številko koč in potov, bi se turistička ne mogla tako lepo razvijati. V novem letu želimo SPD čim več novih uspehov.

Poleg tega tudi g. Ocvirk ne komentira točno in nepristransko izjav članjanja A. S. ter se ne moremo otreći ob njegovem članku v tistu, da ne pozna življenja in da se ne zaveda, da se življenje ne da utesniti v njegovo doktrino.

In zato je pač potrebno ozreti se na Ocvirkov članek, ki bi ga sicer lahko brez vsake škode prezrl. Treba je namreč podariti nesmiselnost takih »kulturnih razodit«, da se uvidi njih kvarnost, ker bi lahko marsikoga zapeljal, da je gospod Ocvirk neznanjiv kot papež na gotovem prostoru, edino upravičen govoriti o kulturi in da so vsi drugi navadni tečki katerih članki ne kažejo njih kulturne stopnje, kaj se znanja in obvladanja vseh znanstvenih elementov.

Poleg tega tudi g. Ocvirk ne komentira točno in nepristransko izjav članjanja A. S. ter se ne moremo otreći ob njegovem članku v tistu, da ne pozna življenja in da se ne zaveda, da se življenje ne da utesniti v njegovo doktrino.

Na najvišja duhovna ustvarjalna moč enega naroda je gotovo kulturna stopnja neke skupine ljudstva, vsaj po mojem mnenju, ni pa baš ta stopnja kultura sama na sebi: ter da zaradi tega kulturne stopnje niso kultura. Smatram, da je kultura progresivna: razvoj človeštva in človeka, stopnje iz primitivnih življenjskih oblik v popolnejši, boljši, plenitveni človeku in izboljševanju.

Mili, mili! Ah, tako lepo bi bilo, če bi mogla bit vedno z njim, samo z njim in če bi ji ne bi treba pustiti nikogar drugega k sebi! Kako bi skrbela zanj, kako bi mu stregala, kako bi ga negovala? Z nobenim vprašanjem bi ga ne nadlegovala in le pasje udano bi mu zrla v oči, da bi uginala vsako, tudi najmanjšo njegovo željo. Njegovo življenje je najbrž veliko, svetlo, zanimivo, ona bi se pa stisnila liki zvest psicek v kotiček teča velikega življenja tako, da bi zavzemala čim manj prostora. Mili, mili!

Vso noč ni zatisnila oči in enkrat je celo tiho zaplakala boječ se, da bi se ne prebudil. Jutri odpotujev in gotovo ga ne bo nikoli več videla.

— Odhajaš za vedno? — ga je vprašala otočno.

Odgovarjal je s šalamami, na ves glas se je smejal in razposajeno kakor otrokejo jo je učikal na kolenih.

Ko ni hotela sprejeti od njega denarja, se je razjezikl.

— Kakšne neumnosti so pa to! Vzemi, vendar, saj to ni nič hudega!

— Prosim te, mili moj, nikar me ne sili. Od tebe nočem denarja.

In oči so ji zahebe delebe solze.

Tedaj je začel govoriti z njo resno.

Skoraj ves dan sta prebila skupaj in

nje življenja, ne pa neka zmožnost ali »duhovna in duševna ustvarjalna moč enega naroda«, ki si jo svoji g. Ocvirk. Kaj je prav za prav kultura po njegovem mnenju, naj vendar pove, ko že toliko govoriti o nji, še celo prezrl bom, da je trdil da je potom kultura »duhovna in duševna moč enega naroda« ter naj dokaže, koliko so njegova »kulturna razodetja« »kulturna pridobljitev«, to se pravi, koliko so vredna in »zadržana na življenjski organski vitalnosti«, kajti tudi jaz, ubogi tepec, podpisem da »brez življenja ni kultura«, ne priznavam pa, da bi ne bilo kultura brez »splošne kulture«.

Ako g. Ocvirk na tako ponesrečene načine tolmači počudne pripombe o kulturbnih problemih, tedaj mu seveda ni mogoče razpravljati, ker zanika vsako podlagu stvarnim dejstvijem vse prej kot duhovito. Če mu gre le za dehovitost, a ne za mirno presojarjanje naštrajnih naziranj, tedaj bi ga moral siliti že čim poštenosti in dostojaanstva (saj se smatra za »novega človeka«, kulturnega), da bi bil objektiven. In končno zahteva tudi duhovitost izvestno stopnjo, niti duhovitost.

G. Ocvirk naj dokaže, če človek ne teži predvsem za tem, da bi se mu čim bolje godilo, kajti že brez vsakega dokazovanja je jasno, da ni nobena kultura nastala brez te težnje, ki je tako življenjska in naravna, da teži za tem vsako živo bitje, kot trdi g. Ocvirk sam. Ni pa s tem rečeno sedaj, kot ni bilo prej, da so kultura stremljenja izven »praktičnega življenja«, da mora biti vsako takšno stremljenje zgolj materialistično, temveč je težnja za splošnim kulturniranjem človeka, to kultuiranje pa ima seveda stopnje; zato je jasno da je »miselna in duševna umetniška razgrabanost in ustvarjalna moč enega naroda« — manj vredna od splošne človeške blaginje — dokler je neka skupina ljudstva (»narod«) načrtuje materialnega kulta, kajti nobenega tudi: »enega naroda« ne moremo odrešiti z duhovnimi produkti njegovih izvajalcov — dokler ni za to danih pogojev, dokler ni »narod« zmožen, da se okoristi s »kulturnimi razodit«.

»Kulturno razgodbinsko pa je dokazano, da je bil narod svoje dni na veliki kulturni stopnji, čeprav niso bile mase pismene.« Torej, g. Ocvirk masa in narod nista eno in isto? In s tem ste priznali, da je nekdo (sam ne vem, kdo) lahko kulturen, četudi ni pismen! Torej pismenost nima nobenega pomena za kulturo in potem takem nima tudi nobenega pomena za praktično življenje, duševna umetniška razgrabanost, to je vendar ostipljivo! To je očitno proti slovju!

Radi bi vedeli, s čim je dokazano, da je bil narod na visoki kulturni stopnji, ko je bil ne pismen in v tem je bilo bistvo te njegove kulturne stopnje. Torej je bil na visoki kulturni stopnji — kultura pa ni bil. Potem je tudi lahko mogoče, da je kdaj na nikakvi kulturni stopnji, pa je vendar kulturen, ali pa, da ni kulturen, vendar pa na kulturni stopnji.

In končno, kaj so potem kulturni problemi? Da »novi človek« v sem žolcem doopravljajo nekemu — ne »narodu«, kdo vede komu — da je kulturen, da pa je masa zaleta, da je internacionalne kulture, da ni »praktičnega življenja, temveč le teoretično in kdo kaj še? Kaj prav za prav hoče »novi človek« in kaj bi nam sploh rad razdelil? In sploh, kaj dela in kaj hoče narediti? Ali je njegova življenjska naloga izgubljati se v spošnavanju osnovnih elementov kulturne filozofije in zgodovine ter na podlagi tega kričati, da so vsi, ki se ne strinjajo z njegovimi izvajanjimi (ne nazori!) teplci?

Takšna »znanstvena« razprava o pojedinstvu se mi zdi brezpredmetna in res nosmisljeno dokazovanje pojma kultura, ker smatram, da smešenje kogarkoli s kulturnimi, frašami in kulturno prizadevanjem. Sposušujem pa vsakogar in komčno tudi g. Ocvirk, čeprav je čisto nov. F. S.

V soboto, 10. 1. m.

MERKURJEV PLES

»pesni dvorane in vseh p o s o v n i h Trgovskega doma«

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolikih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova voda« z velikim pridonom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izprijejo, da je »Franz Josefova voda« posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborni čistino sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefova grenčka« se dobiva pri vseh lekarjih, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mili, mili! Ah, tako lepo bi bilo, če bi mogla bit vedno z njim, samo z njim in če bi ji ne bi treba pustiti nikogar drugega k sebi!

Kako bi skrbela zanj, kako bi mu stregala, kako bi ga negovala? Z nobenim vprašanjem bi ga ne nadlegovala in le pasje udano bi mu zrla v oči, da bi uginala vsako, tudi najmanjšo njegovo željo.

— Pričakuj me na tem oglu 11. aprila 1914 ob devetih zvečer, — je dejal simeje. Ona je verjela — kako je mogla ne verjeti mu?

Verjela je — in čakala vse leto. Ugasala je njena lepota tem bolj, ker je često trpela lakot. Moški so ji bili vedno bolj zoperni in svoje obrite se je oprijemala samo če jo je lakota že preveč srdito držala za vrat. Čim bolj se je bližal dan, ko bi se moral vrtni njen dragi, tem bolj so se oglašale v njenem srcu nade. Kmalu, kmalu! Čakala je in sčasoma se je spozabila tako daleč, da se je čutila kakor mlada nevesta, pričakujoca ženino. Kako velika sreča je bila neomadeževana, nedolžna — in pričakovati dragega, da mu odda njemu edenemu, svojo neomadeževano mladost in lepoto!

In končno je napočil tako težko pričakovani večer. Že davno stoji na dočenem kraju. Najraje bi mu šla naproti do kolodvora, pa bi se utegnila zgrešiti. Ne, ostane raje tu. Mili, mili! Celo leto, saj to n...

Kolodvorska ura kaže devet. S kolodvora se nepretrgova razlivja po me-

stu človeški tok. Ona se hrepeneče ozira po tejeti lavi in čim zagleda koga, ki je le malo spominja nani, zadrihti po vsem telesu. Zdi se ji, da mora zdaj zdaj priti mimo tudi on.

— Koga pa pričakujete, lepa gospodčinka?

Starček z mahedrajoč spodnjim ustnikom se ji je sladko smehljal.

Ona mu je molče pokazala hrbet.

— Kaj se pa obrate od mene, gospodčinka? To ni lepo!

— Ah, pustite me, — prosi in se znova zagleda v mnogoč.

Množica se hitro redči in kmalu odhajači zadnji potnik s kolodvora.

— Morda je pa prisrel že podnevi in pride sem iz mesta. — pomisli in se postavi tako, da vidi na obe strani. To da nada v njenerju srcu že pojema. Kaj ko bi jo bil nalagal?

Začenja ji biti hladno in zavija se v svoj oguljeni kožuh. Sklene čakati do desetih. In ko kaže kolodvorska ura pol enajstih, se odmaje počasi domov, v svojo mrzlo, sramote in poniranju polno sobico.

Jutri pa pride zopet sem.

In jutri in pojutrišnjem in še mnogo, mnogo večerov bo prihajala na določeni kraj in čakala.

Slovenski narod, dne 3. januarja 1931

Stev. 2

Prve! Elitti kino Matca!

Emil Jannings

Kralj filmskih umetnikov, prvi kot favorit srce, oboževan od ženskega sveta, slavljen pevec v najnovejšem svojem govorečem filmu

Ljubljeneč bogov

Prde! Elitti kino Matca!

Predsednik v konkurzu

Slišali smo, kako je predsednik Godina resil v mestni ogrevalnic finančno krizo: na

Dnevne vesti

Izpremembe v naši mornarici. Imenovani so za vršilca dolžnosti komandanta parka rečne obalne komande kapitan korvete Mato Marušič, za vršilca dolžnosti šef vojnega odseka pri direkciji pomorskega prometa kapitan korvete Ciril Vilfan za vršilca dolžnosti komandanta breda Jastreba; kapitan korvete Ervin Fink in za vršilca dolžnosti komandanta broda Labude kapitan korvete Mirko Pleiweis; razrešena sta dosedanjih dolžnosti kapitan bojnega broda Anton Labaš in kapitan korvete Bogoslav Erni.

Razpust društva. Društvo kmečkih fantov in deklej pri Sv. Andreazu — Leskovcu se potom občnega zborna razpusti, ker nima pogojev za zakoniti obsto.

Registracija motornih vozil v letu 1931. Po veljavnih predpisih morajo vse motorna vozila, t. j. osebni in tovorni avtomobili ter motorna kolesa dobiti nove evdencne tablice za leto 1931. Vsi lastniki motornih vozil morajo radi tega vsaj do 20. januarja 1931 prositi pri pristojnem sreskem načelstvu (upravi policije v Ljubljani, predstojništvu mestne policije v Mariboru in Celju, sreski izpostavi v Škofiji Luki) za dodelitev novih tablic. Prošnja se vloži po predpisanim obrazcu, ki se dobre pri imenovanjih oblastivih. Prošnja je takse prosta, ker se vloži na uradni poziv.

Akcija za zvezo Slovenije z morjem. V smislu sklepa akcijskega odbora za zgradbo želežniške proge in zvezne Slovenije z morjem je te dni sušaški župan Ružič poslal banom savske in dravsko banovine spomenico, v kateri ju prosi, naj pošljeti v akcijski odbor svoje delegate, tako da bi bili interesirani banski upravi oficijelno zastopani v odboru ter ponjeni o njejovem delovanju.

Za povečanje avtomobilskega prometa. Da se poveča naši državni avtomobilski promet, je poslala novosadska trgovska zbornica finančnemu ministru spomenico, v kateri prosi, naj se znizajo državne pristojbine za avtomobile, ker je obremenitev avtomobilov z državnimi, banovinskimi in občinskim taksmi velika, da je mnogi lastniki ne morejo več zmogavati. V spomenici je naglašeno, da avtomobil ni ved lukuš, temveč nujno potrebno prometno sredstvo.

Kongres gospodarskih zbornic. Letošnji kongres gospodarskih zbornic se bo vršil v maju v Bečkereku. V to svrhu je določen kredit v znesku 50.000 Din.

Prepovedane publikacije. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi koladerje »Deltin«, ki je izšel v češkoslovaškem jeziku v Ameriki, »Dem Andenken an Karl von Oesterreich, Kaiser und König Gedächtnis - Jahrbuch-Kalender 1931«, »Hrvatski list« in »Danica Hrvatska«, koladerja za leto 1931, ki sta izšla v hrvatskem jeziku v Newyorku ter nemško knjigo »Vorsicht! Feind hört mit!«, ki je izšla v Berlinu, in rumunsko knjigo »Almanahul Banatului«, ki je izšla v Temišvaru.

Nov hotel v Dubrovniku in sanatorij na Lokrumu. Spomladni začetni graditvi v Dubrovniku tik ob morju moderen hotel, ki bo imel nad 200 sob, na Lokrumu pa modern sanatorij, ki bo imel nad 150 sob.

S seje centralne tajništva Delavskih zbornic. Te dni je uvelo centralno tajništvo Delavskih zbornic sejo, na kateri so bile zastopane vse Delavske zbornice. Na dnevnem redu je bilo več načelnim vprašanj. Med drugimi je centralno tajništvo razpravljalo o borzi dela in ugotovilo mnogo nedostav, posebno velike neenakosti v praksi. Zelo se čuti pomjanjanje kvalificiranega sefa centralne borze dela. Gleda odredbe o odpiranju in zapiranju obratovalnic je bilo ugotovljeno, da odmerjajo nekatere banske uprave smešno nizke globe v znesku 50 Din tudi po večkratnem kršenju uredb. Tudi v ministrstvu socialne politike se izpreminjajo strožje odsobde v denarni globe 50 Din. Tako postojajo določbe omenjene odredbe brezpredmetne. Odbor se je pečal tudi z Delavskimi zbornicami in ugotovil, da je postal njihov položaj v marsikaterem pogledu nezakonit.

Smrtni kosa med ameriškimi Slovenci. V kraju Kokona, država Indianopolis, je umrl 65 letni Franc Jerina. Pokojni je bil doma iz vasi Blatni Brezovci pri Vrhniku. — 26. novembra je v kraju Ryan premuinil Karel Drašler. Pokojni je bil rojen v Borovnici L. 1876. Zapustil je ženo in sina v Ameriki, v starji domovini pa stari hčerke.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Je prejela meseca decembra 1930 sledete prispesek: I. Podružnice. Prevalje 205 Din; Kostanjevica 235 Din; Kamnik m. 417 Din; Kamnik z. 253 Din; Kapela - Slatina 1000 Din; Trbovlje m. 1739 Din; Ormož ž. 1101-50 Din; Celje ž. 4956 Din; Bled 800 Din; Sodražica 300 Din; Sevnica 300 Din; Jesenice 1058 Din; Hrastnik m. 300 Din; Hrastnik ž. 435 Din; Črnomelj 266 Din; Sv. Lenart 600 Din; Slovenigradec m. 1500 Din; Slovenigradec ž. 270 Din; Ptuj m. 4750 Din; Ptuj ž. 4750 Din; Vrhnika 1346 Din; Ribična na Pohorju 600 Din; Mokronog 190 Din; Loški potok 30 Din; Dol pri Hrastniku 1863 Din; Novo mesto ž. 850-25 Din; Cerknica 370 Din; Grahovo 90 Din; skupaj 460 Din; Maribor ž. 768 Din; Litija 420 Din; Sp. Sv. Kungota 150 Din; Ljubljana Žentp. m. 3800 Din; Ljubljana Žentp. ž. 20 Din; Ljubljana, Žentjakobska trn ž. 120 Din; Ljubljana, mestna ž. 184 Din; skupaj 36.496,75. II nabiralniki gostilna Bergant, Ljubljana (Trnove) 218,70 Din; III obrambni sklad, dr. Tina Janžekovič, Ljubljana 100 Din; IV. monsigr. Toma Zupana sklad 1000 Din; razni prispevki. I. Detiček, Vrancska 100 Din; ing. I. Grzelj, Ljubljana 100 Din; J. Rudež, Tolsti vrh 100 Din; dr. St. Skruf, Mokronog 100 Din; dr. Pr. Eller, Ljubljana 100 Din; dr. B. Weixel, Sv. Trojica 100 Din; M. Strukelj, Čakovec 100 Din; Kolinska tovarna, Ljubljana 250 Din; sostanovalci pok. Jos. Potocnik, Ljubljana, mestna vencna 300 Din; Posojilnica Logatec 300 Din; skupaj 1625 Din; V. Zakrst.

nik Škofija loka 275 Din. Vstota vseh prispevkov 39.640,45 Din.

Službo občinskega tajnika razpisuje županstvo mestne občine Kamnik. Predpisano opredelitev prošnje z dokazili usposobljenosti za to službo naj se vloži do 15. m. pri županstvu. Prosilci, ki so na razpis od 10. junija 1930, vložili prošnje in se reflektoirajo na to službo, naj to pismeno javijo županstvu.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno megleno in oblačno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajinah naše države oblačno in večinoma dežavno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 14, v Sarajevu in Skopiju 9, v Zagrebu 6. v Ljubljani 41, v Beogradu 2, v Mariboru 0,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 739,9, temperatura je znašala 22.

Dve težki nesreči. Včeraj popoldne se je pripetila precej težka nesreča v Haukovičevi kamnolomi v Trbovljah. Anton Pavlič, 39 letni delavec, je raztrejeloval kamnje, nesreča je pa hotela, da je pri eksploziji stal preblizu. Precej težka skalna mu je priletelna na desno roko in mu jo do zapetja zmedčala. — Na Viču so se mesarskemu vajencu Ivanu Mariniku, staremu 16 let, splaščili konji in je padel pod voz. Fant je zadobil precej težke poškodbe, zloni si je pa tudi desno nogo. Obaponesrečenca so morali prepeljati v bolnico.

CIRIL — METODOV — PLES

5. januarja

VELIKI DVORANI KAZINE.

Začetek ob 1/2 9. — Oblike promenadna.

Smrtna avtomobilска nesreča. Na Silvestrovo je na cesti Čakovc - Varaždin avtomobil, v katerem se je vozil odvetnik dr. Miković, povozil 14 letnega kolesarja Ivana Franjičića iz vasi Puščina pri Čakovcu. Avto je dečka vlekel več metrov za seboj. Strašljivo razmesnjeno je prepeljalo v bolnico, kjer je bil po poskodbam podlegel. Sofer je bil arietiran.

Šesta žrtev pristaniške katastrofe na Sušaku. Kakor znano, se je nedavno v pristanišču na Sušaku pripetila težka nesreča.

Porušel se je leseni most, na katerem je bilo polno potnikov. Pet ljudi je utonilo, te dni se pa katastrofa zahtevala šesto žrtev. V morje je po nesreči padel tudi delavec Uroš Dujmović iz Baške, katerega so sicer rešili in prepeljali v bolnico. Cez nekaj dni je Dujmović bolnico zapustil in odšel domov. Od tega dne je stalno bolehal, končno je pa podlegel pljučnici.

Ciganji pred sodiščem. V noči od 31. avgusta na 1. septembra je bil v Širahu izvršen drzen vlot v poslovne prostore zavoda »Croarta«. Vlomilci so navrtili blagajno Wertheimu in odnesli za 275.000 Din gotovine. Oblasti so takoj osumile ciganskogatoliko, ki se je baš tiste dni potkal po okoli. Točno so res kmalu polovili in izročili sodišču. Te dni se je proti ciganom v Požegi vršila razprava. Zagovarjalo se je 7 moških in 6 žensk. Pri razpravi so prišla dan zanimive stvari. Po vlotu so si ciganji plen razdelili. Mališi ciganji so odšli v Zagreb, kjer so najeli avtotskasi, plačali šoferju vnaprej in se odpeljali proti Baranji. V Virovitici jih je pa prijet detektiv ker se mu je zdelo njihovo vedenje sumljivo. Ciganji so se sprva izdajali pod tujiščem, končno so pa priznali prava imena in tudi vlot. Izdali so tudi vse skrivce. Pri razpravi so vailili krivdo drug na druga, oče je skušal potlačiti sina, mati je zatrevala, da je sodelovala pri vlotu tud hčerka itd. Obsojeni so bili Ilijas Lakotš, Milči Sandor in Muč Joško na 5. Kolumbar Sandor na 3. Šarkovski Andrija na 7. Šarke Štefan na 3. Muč Mara in Muč Kata na 4. Šarkovski Janoš na 10 let ječe. Muč Rudolf in Muč Julča sta morala v zavod za pobolišanje. Muč Roza je pa bila obsojena na 18 mesecev ječe. Ciganji morajo plačati tudi 170.000 Din odškodnine.

Iz Ljubljane

Rado Murnik v ekipaži. Našemu humoristi se v Mestnem zavetišču v Japlevi ulici prav dobro godi. Že od nekdaj je bil ljubljencem dam, kakopak, ker so čitali njezine romane in veselje povest. Ampak, potihem povedano, Murnika so imeli rade tudi kar tako, če bi bil ne napisal niti vrstiče, ker zna presneto prijazno govoriti in je bil vedno aristokratsko uglajen kavalir in šest fant po vrhu. Ni torej čuda, če ga tudi v zavetišču rade obiskujejo, saj se vedno dvori neprekoslivo. Kramljajo z njim prav prijetno in za božič so mu nanosili vsega, s čemer so misile ustrezči. Že za Miklavž mu je gospa Lovšetova — za lepo petje je bil Rado namreč vedno silno svet — prinesla šop dolarjev, ki jih je za njega dobila iz Amerike od njegovih četrtcev. Že sedaj je bilo dolarjev šele samo 15, a v Ameriki zbirajo še dalje za priljubljenega pisatelja. Tako se ga je spomnila tudi vesela družba onstran velike luže in vrgla skupaj nekaj bankovcev, češ, da jih bo imel vsaj za vzorce, kakšni bodo oni, ki pripravijo v pomnoženi izdaji iz Amerike. Za božič je pa znana naša dobrotnica ga. Tilka dr. Zbašnikova razvesili pisatelja z elegantno ekipažo, ki je pravzaprav le mehko tapeciran stol na koliesih, da se Rado lahko vozi po hodnikih, ob lepem vremenu se bo pa seveda peljal tudi na solnic.

Često in ulice so včeraj zopet pričeli čistiti sneg in brozge, dočim je delo čez praznike počivalo. — V Selenburgovi ulici popravljajo razbito cestičko, ker se pred pomladjo ne bo nadaljevalo z gradnjo tramvajske proge ter se popravilo ne more takoj odlašati. — Na Bregu prekopavajo cesto, da bodo dvignili plinske cevi v pravilno lego. Mestne ceste so v primeri z Bleiweisovo in Celovško dokaj dobro očiščene snega.

Vojska zglasitev. Po Ljubljani je nalepljen razglas mestnega načelstva o

vojski zglasitvi, kateri so podvrženi: 1. vesi v Ljubljeno pristojni naborniki rojstnega letnika 1911 ter vse začasne nesporobne naborniki rojstnih letnikov 1906 do 1910; 2. vesi v Ljubljani bivajoči, pa drugam pristojni naborniki rojstnih letnikov 1906 do 1911; 3. vesi obvezniki operativne in rezervne vojske (torej v starosti od 21 do 50 let), ki so postali nesporobni za nadaljnjo posebno izvrševanje vojaške službe, pa se niso bili kot takci pregledani in oglašeni za nesporobne v naši državi ter 4. vesi v Ljubljani rojeni in v Ljubljano prisotni, kakor tudi vesi v Ljubljano bivajoči mladeniči rojstnega letnika 1913, ki so stopili z letoskim letom v vojaško dolžnost. Vse podrobnosti so razvidne iz razglasila, odnosno se lahko zve zanje v mestnu vojaški uradu na Ambroževem trgu 4. Tl. Zglasitev trajata do 31. januarja 1931. Kdor bi ospustil pravočasno zglasitev, bo najstroje kaznovan po voj. kazenskem zakonu.

—lj Franciškanc je zopet prispel in tu-

di odlična kapljica iz Vrbnika na Krku se

toči v gostilni »Tranček na Starem trgu. —lj Živilski trg je danes zopet oživelj.

Branjevke so svoja mesta zopet številno zasedle, pa tudi gospodinje se zlagajo bolj z skromnimi »delikatesami«, dočim je ob praznikih prišlo vse nekako iz tira. Najbolj je bil trg založen z radičem, ki so ga prodajale kmetice na živilskem trgu po 15. Din merica, na sadnem trgu pa stanek kg 16 Din, kjer se dobi tudi kodrasta endivija kg po 12 Din. — Danes se je tudi dobitilo precej lepih jabolk kg po 7–8 Din, slabša so tudi cenejša. — Na kokošem trgu se nudijo le stare putke, bilo jih je danes izredno mnogo, pišči pa ni več. —lj Dne 5. januarja 1931 Ciril Metodova veselica v veliki dvorani Kazine. Godba, prosta zabava in ples. Oblike promenadna.

—lj Sokolsko društvo Ljubljana IV. po

medeljno svojo letosnjo glavno skupščino v nedeljo 11. t. m. v telovadnici šole na Pruhal Pričetep ob 9. uri dopoldne. — Po

vstre se članstvo, da najdalje do 8. t. m.

poravnava društvene obveznosti, ker bo sicer vsakdo, ki ne bo zadostil temu pozivu, v

smislu župne okrožnice črtan iz članstva.

—lj Klub ljubiteljev sportnih psov v

Ljubljani priredi v januarju v evidenčne svrhe brezplačno smotro vseh na tukajšnjih razstavah, še neocenjenih čistokrvnih sportnih psov. Lastniki naj pošljajo klubu po dopisnici prijave z opisom psa: pasma, starost, ali ima rodovnik. Dan in kraj smo

trebo objavljene pozne.

—lj Unrli v Ljubljani ob 27. decembru do 3. januarja. Frančiška Svetlin, zasebna uradnica, 32 let, Bohoričeva ul. 28; Marija Kumer, bivša služkinja, 60 let, Vidovdanska c. 9; Julija Walland, žena žel. inspektorja, 59 let, Rimská c. 13; Marija Markoli, žena tob. delavca, 55 let, Vel. čolnarska ul. 8; Ivan Tokan, uradnik Del. zborovne, 57 let, Copova ul. V bolnici: Ignatij Majdel, univerzitetni profesor, 56 let, Tavčarjeva ul. 12; Franc Šterlak, sin posetnika, 24 let, Zagorica 38; Frančiška Ulčar, članica, 8 let, Gorje pri Bledu; Alojzija Podboj, žena vpok. davčnega nadupravitelja, 55 let, Škofija ul. 13; Jurij Brozovič, uradnik OÜZD, 61 let, Gospovska c. 13; Ciril Pogačnik, tesarški pomornik, 40 let, Pred Pruhali 25; Leopold Modic, pis. oficijent, v. 80 let, Florjanska ul. 24; Silvana Torkar, hči delavca, 6 mesecov, Zg. Pirnica 53; Ivanka Lavrič, hči mizarja, 5 let, Moste 39; Anton Ferant, vrtnar 47 let, Moste, Terezija Perko, žena brivskega mojstra, 59 let, Stari trg pri Logatu; Marija Novak, nadgardoberka v p. 6. let, Dunajska c. 6; Janez Verlinšek, dñinar, 69 let, Dunajska c. 6; Terezija Perko, žena brivskega mojstra, 59 let, Vidovdanska c. 3.

—lj Lutkovno gledališče na T

1931 ali 1943 po Kristusovem rojstvu?

Letos bi morati pisati že 1943 po Kristusovem rojstvu, ker so se pri sestavljanju krščanskega koledarja za 12 let zmotili

Ce pišemo letos leto 1931, pomeni to za nas, da je minilo od Kristusovega rojstva 1931 let. Kristusovo rojstvo pa praznuje 25. decembra, dočim se priznaja novo leto 1. januarja. Kristusovo rojstvo so praznovali na vzhodu pravno 6. januarja in šele na odredbo rimskega cesarja Justiniana I., ki je vladal od 527 do 565. Je bil ta praznik preložen na 25. december. Naše novo leto je nekakšen mejnik med tem davnima dnevoma, drugače pa nima nobene pomena, ker ni niti praznik Kristusovega rojstva, niti sicer pomemben dan. Ce je pa sporen dan Kristusovega rojstva (nekateri namreč pravijo, da je bil Kristus rojen 17. novembra), je še bolj sporno leto Kristusovega rojstva. S tem pa postane sporna tudi pravilnost našega koledarja.

V času Kristusovega rojstva so imeli v raznih delih rimske države različne koledarje. Ker je pa povzročilo to nesporazume, je bila pozneje uvedena tako zvana Dionizijeva era, po kateri je bilo vzeto l. 753. po ustavnitvi Rima kot prvo leto našega koledarja. Initiator tega krščanskega koledarja je škof Dionysius Exiguus, ki je umrl l. 556. V novejšem času so pa prišli učenjaki na to, da je nastala pri sestavljanju krščanskega koledarja začeni s prvim letom po Kristusovem rojstvu najbrž zgodovinska pomota in da spada leto Kristusovega rojstva po vsej verjetnosti 12 let pred začetek našega koledarja, tako da bi morali letos pisati že leto 1943 po Kristusovem rojstvu.

Izholišče za določanje krščanskega koledarja je bil dan Kristusovega križanja. Ta dan je bil po vseh štirih evangelisti petek. Po Mateju, Marku in Luki je bil Kristus križan 15. Nisana

(po židovskem koledarju), po evangelistu Janezu pa 14. Nisanu, Evangelist Janez ima edini prav, kajti v času, ko je mogel biti Kristus križan, 15. Nisan sploh ni bil na petek, pač je pa odpadel na petek 14. Nisan in sicer 3. aprila 33 po Kristusovem rojstvu. Matej in Luka pravita, da se je prikazala ob Kristusovem rojstvu na nebu zvezda. To je bil najbrž Halleyev komet, ki se prikaže vsakih 76 let in ki smo ga videli v aprilu in maju 1910. Ta komet so mogli opazovati v krajinah, kjer so ga videli svetopisemski trije kralji v oktoberu in novembру leta 12. pred začetkom našega krščanskega koledarja. Ce je bila zvezda, ki se je prikazala ob Kristusovem rojstvu, Halleyev komet, je bil Kristus res rojen 12 let pred začetkom našega koledarja.

Domneva, da je v krščanskem koledarju pomota za 12 let in da bi morali pisati letos že leto 1943, potrjuje še druge okolnosti. Cerkveni oče Ireneus, ki je bil l. 187 lyonski ško, trdi, da Kristus v času, ko ga je krstil Janez Krstnik, ni mogel biti star šele 30 let, kajti h krstu ni mogel nihče, kdor ni prekoračil 40. leta, kajti ljudi so v takratnih časih krstili med 40. in 50. letom. Evangelist Janez pa piše, da so judje kričali na Kristusa, da še ni star 50 let. Ce bi bil star šele 30 let, bi bili kričali, da še ni 40 let. Ireneus je bil učenec smirnskega škofa Polycarpa, pa učenec apostola Janeza. Njegova trditev se zdi torej verjetna. Tudi iz drugih poročil se da sklepata, da je bil Kristus rojen pred začetkom našega koledarja. Za to govore tudi zgodovinski dogodki, kakor n. pr. odredba kralja Heroda o pobijanju novorojenčkov. Ce bi učenjaci dognali, da so te domnevne o Kristusovem rojstvu pravilne, bi morali prej ali slej pomakniti koledar za 12 let naprej.

otrok, kajti trikrat je imela dvojčke. Toda nedavno jo je posekala domačinka Brownova, stara 42 let. Poročena je 22 let, pa ima že 26 otrok. Ker se zaključi tekma šeč čez 6 let, je pričakovati, da se oglašajo še druge matere, ki bodo imale še več otrok, kakor Bagnatova in Brownova.

Izumi bodočnosti

Zadnja desetletja so prinesla svetu toliko važnih izumov in odkritij, da človek ne more dvomiti, da se bo polagoma uresničilo tudi to, kar se nam zdi zdaj še največja utopija. Američan W. Babson je sestavil seznam, v katerem so navedeni glede na novejše izumne stroje, ki jih človeštvo še potrebuje. Na prvem mestu je avtomobil, ki se od sedanjega bistveno razlikuje. Avto bodočnosti ima turbinski rotacijski aparat in lahko vozi naprej, nazaj in na obe strani. Sedanji motor na benzinu je nadomeščen z Dieslovim motorjem, tako da se lahko rabi za pogon tudi neočiščeno olje.

Eden najvažnejših izumov za letalce bo posebna luč, ki bo prodrala še tako goste oblake. Nedavno izumljena Neonova svetilka je neposredna predhodnica nove luči. Ogrumen vir energije postane za človeštvo solnce. Zdaj rabimo samo dve energiji, vodno in premogovno. V doglednem času bo pa omogočena neposredna raba solnčne energije tako, da odpadejo vse postranske manipulacije. Velike množine energije počivajo zdaj tudi v podzemnem delovanju zemeljske skorje.

Bodočnost nam obeta tudi hladno luč, ki bo mnogo cenejša od sedanje. Kajti žarnice porabijo za toplosto celih 95% električnega toka. Koristen izum bi bila tudi govoreča knjiga. Ker se od Gutterbergove dobe na knjigah ni tič bistveno izpremenilo, bi pomenil ta izum zopet velik napredk. Papirja v bodoče ne bodo več izdelovali iz lesa. Zdaj sekajo za papir cele gozdove, kar

je dan. Pol ure je znala stati nepremično pri oknu, gledati tja v en dan in razmišljati. Razmišljala je o tem med čitanjem, kopanjem ali šivanjem. Kopala se je pogosto. Knjige, ki jih je čitala, so bile bodisi lascivne, sentimentalne povesti ali pa napeti pustolovski romani. V ročnih delih je bila izredno spretna, toda šivanje se ji je zdelo predoglašeno. Genijalno zasnovane in z navdušenjem začete obleke je vrgla navadno čez dva ali tri dni v kot, kjer so ležale često tedne in meseca, predno jih je dokončala.

Ob dveh je bila navadno elegantno, da celo kričeče oblečena in napolita se je po Market-Street v to ali ono trgovino, kjer je za Boylstone zlate dvojice kaj kupila.

Imela je izvestno linijo, glavo je nosilo pokonci in moški so se radi ozirali za njo. Ta ali oni jo je nagovoril, toda odgovarjala je hladno samo z očmi, kar je moške vzrodbujalo, obenem pa plajšlo. Za moške se je vedno zanimala; imela je navadno dva ali tri kavalirje, s katerimi je od daleč koketirala.

Ob štirih popoldne sta jo pregnala veter in gosta megla domov. Potem je nastal za njo najlepši čas dneva. S seboj je prinesla vedno kakšno delikate-

je zelo neekonomično. V bodoče bodo rabilo za izdelovanje papirja travo in slamo. Poskuse v tem pogledu že dekajo.

Kdo kupi predor

Sredi Londona se odda v najem ali pa proda podzemni prostor. To je prvi predor, ki je bil zgrajen v Londonu za podzemno železnico, ki ga je rabila od l. 1886 do 1890. Stroški so znašali 26 milijonov funtov. Po 16-letni rabi je pa predor zastarel. Prezračiti ga ni mogoče dovolj in bati se je bilo, da ga zalije voda. Zato je zgradila družba podzemne železnice za svojo progo nov predor, ki je seveda mnogo modernejši in solidnejši. Stari predor je pa kratkomalo prepustila dobi časa.

Mislili so, da se bo predor sam poslušil ali pa ga bo zalila voda, ki je res počasi pronica vanj. Toda to se ni zgodilo in »judje so na predor pod hišami pozabili. Zdaj so se ga pa naenkrat spomnili in londonski listi so prisneli oglas družbe podzemne železnice, da predor proda ali pa odda v najem. Predor je prav prikladen za garažo ali skladišča. Namesto kupcev ali najemnikov so pa opozorile oblasti na predor brezdomce in postopače, ki jih je v Londonu vse polno. In ti hidijo sedaj v ulico kralja Viljema, kjer je vhod v podzemni predor, kamor hidijo prenočevat. Tako je dobil predor svoje najemnike, ki pa seveda gospodarjem ne plačujejo nobene najemnine.

Nova verska sekta

V Debrecinu se je vršila nedavno senzacionalna obravnava proti članom nove verske sekte. Sekanti so se zbrali na samem in častili boga na ta način, da so na vse pretege vriskali in kričali. Novo vero so razširili med ljudstvom apostoli iz Amerike, bivši madžarski izseljeni. Po njihovem prečiščanju bog nimra rad dolgočasnih, černih ljudi. Čim bolj je človek vesel in razposajen, tem raje ga ima bog.

Oblasti so že dolgo vedele za novo sekto, pa niso hoteli nastopiti proti njej. Še nedavno so sektante zalotili na samotnem kraju blizu Debrecina, kjer so vriskali, plesali in rajali, da je bilo veselje. Morali so pred sodiščem, ker so kršili zakon, ki prepoveduje javna zborovanja, če niso oblastveno dovoljena. Drugega zakona proti njim niso mogli porabiti, ker madžarski zakonik nima dolob o prepopovedi verskih sek. Vsi sekanti so bili obsojeni na nekaj dne zapora. Ko jih je predsednik vprašal, če prejmejo kazen, so odgovorili, da so pripravljeni za vero pretrpeti tudi največje muke. Ženske so poklekline in začele moliti, moški so pa vriskali in plesali tako, da bi človek misil, da ima pred seboj norce. Tako se je obravnava končala z velikim škančatom. Obosegence so odvedli v celice, kjer so še dolgo plesali in vriskali.

Prohibicija za prohibicijo

Kakor se v Ameriko ne smejo uvažati opojne pičače iz inozemstva, tako v Francijo ni dovoljeno voziti inozemski tobak, razen v neznamen količini, ki zadostuje strastnemu kadiču komaj za dva dni. Francija hoče s tem prisiliti to, da bodo kupovali in kadiči samo francoski tobak, ki je pa zelo slab.

Predsednik višjega apelacijskega sodišča v Kentucky Gus Thomas se je pripravil na pot v Francijo, pa je izvedel, kako je tam s tobakom. Mož ne kadi, niti ne noslja, pač pa ževeči kot pristni Američan starega kova. Za žvečenje imajo v Ameriki poseben tobak, kakšnega bi v Franciji gotovo ne dobil. Francozi takega tobaka ne izdehajo, ker smatrajo ževečenje za grdo razvado. Sodnik Thomas se je že hotel sprizniti z mislio, da bi opustil potovanje v Francijo, pa mu je šinila v glavo misel, poskusiti svojo srečo diplomatskim potom. S pomočjo državnega tajnika in francoskega poslanika v Washingtonu si je izposloval posebno dovoljenje, da sme vzeti s seboj v Francijo toliko tobaka, kolikor ga bo lahko prežvečil. Da ni predsednik višjega apelacijskega sodišča, bi najbrž ne uspel dovoljenja.

Bodočnost nam obeta tudi hladno luč, ki bo mnogo cenejša od sedanje. Kajti žarnice porabijo za toplosto celih 95% električnega toka. Koristen izum bi bila tudi govoreča knjiga. Ker se od Gutterbergove dobe na knjigah ni tič bistveno izpremenilo, bi pomenil ta izum zopet velik napredk. Papirja v bodoče ne bodo več izdelovali iz lesa. Zdaj sekajo za papir cele gozdove, kar

je dan. Pol ure je znala stati nepremično pri oknu, gledati tja v en dan in razmišljati. Razmišljala je o tem med čitanjem, kopanjem ali šivanjem. Kopala se je pogosto. Knjige, ki jih je čitala, so bile bodisi lascivne, sentimentalne povesti ali pa napeti pustolovski romani. V ročnih delih je bila izredno spretna, toda šivanje se ji je zdelo predoglašeno. Genijalno zasnovane in z navdušenjem začete obleke je vrgla navadno čez dva ali tri dni v kot, kjer so ležale često tedne in meseca, predno jih je dokončala.

Ob dveh je bila navadno elegantno, da celo kričeče oblečena in napolita se je po Market-Street v to ali ono trgovino, kjer je za Boylstone zlate dvojice kaj kupila.

Imela je izvestno linijo, glavo je nosilo pokonci in moški so se radi ozirali za njo. Ta ali oni jo je nagovoril, toda odgovarjala je hladno samo z očmi, kar je moške vzrodbujalo, obenem pa plajšlo. Za moške se je vedno zanimala; imela je navadno dva ali tri kavalirje, s katerimi je od daleč koketirala.

Ob štirih popoldne sta jo pregnala veter in gosta megla domov. Potem je nastal za njo najlepši čas dneva. S seboj je prinesla vedno kakšno delikate-

Ali naj mladina pleše ali ne

Pretirana je zdaj moda, pretirano tekmovanje, pretirana mladina — Mladina, ne išči zabave v zatočilih plesnih dvoranah, temveč v naravi

15.

Najbrž bo moj odgovor na vašo anketno med zadnjimi, ker se sploh čudim, da je bilo toliko odgovorov, dasi je bil takoj prvi tako dober in merodajan, da so vsi drugi odveč. Res je, da obligaten ples ni za mladino, najmanj pa za djaščvo. Drugo je pa tudi res, da sedanje plesne vaje nimajo nikakšnega konca in tudi najodnejši učenec ne more položiti končnovelejnega izpitja, kajti drugo leto bo moral začeti iznova učiti se »modernih« plesov.

Pretirana je sedaj moda sploh, pretirano tekmovanje, pretirana mladina. Zato se vilišje vprašanja? Ali naj mladina pleše ali ne? Ali se sme v ljubezni lagati ali ne? Zakaj je toliko nesrečnih zakonov? Zakaj toliko ločitev? Zakaj toliko samomorov?

Veliko tega zla ima začetek v sedanjem plesni šoli, ki naj jo mladina po »modernih« nazorih brez konca poseže. Tam se začne razvijati, laž. Poznam lepo in resno gospodinjstvo, ki pravi, da sploh ne najde mladega gospoda, ki bi ne lagal, da v lažih tekmujejo in da jim je laž sport. Prave ljubezni sploh ne poznajo, zato lažjo, malo več ali manj vseeno jim je. Ali moremo človeka spoštovati, ki laže? Kjer pa ni spoštovanja, ne more biti resnične ljubezni, in kjer ni resnične ljubezni. Ne more biti resničega zakona. Tako eno zlo rodi drugo. Neskončne plesne vaje, mnogobrojne toalete, različna tekmovanja — običajen rezultat — prazni žepi — dolgovi — neupisiti — glavobol.

Logično je, da vsaka mladenka stremi za zakonom, toda gospodinjstvo, ki so absoluirale vse plesne šole, navadno nimajo pojma o gospodinjstvu, ter so potem v zakonu razočarane, ko vidijo, da so prevarane njihove iluzije. Tudi mladi mož opazi, občuti nepravilnosti, ki se vrstijo radi površnosti gospodinjstva; začne se nezadovoljnost, ki raste do neznosti. Dekleta se ne porože zato, da bi imelo lepo, tiho, mirno, domačijo, družinsko srečo, ampak le, da so poročene in da čim sumneje užijo mladost. Za jutri jih ne skrbijo. Tako postane nesrečen zakon, sledi prepričanje, da to celo samoto na celo samomor.

Plesne vaje, kaščorne so bile do l. 1920, so bile vzgojne, prjetne, solidne, potrebne; ti moderni plesi pa niso estetični in absolutno neprimereni za mladino. Primerne so le za plesalce, ki se producira, tekmujejo in sploh za javnost nastopajo. Torej mladina naj ne pleše!

M. M.

Gospod urednik!

Dovolite, da se tudi jaz oglasim in posvetim svoje skromno mnenje o tem, ali naj mladina pleše ali ne? Skusal bom poleg, ne posredno odgovoriti na to vprašanje, ki bi vsekakor moraljavost bolj interesirati, zlasti matere, kakor tudi razne druge merodajne faktorje! Ali je ples namenjen mladini? Zdi se mi, da je, ampak ne mladini izpod 18 let ženski in ne izpod 20 let moški, dočim vam pa samo bežen posledi v plesne dvorane nudi povsem drugačno sliko. Deklica napol otrok v oni razvojni fazi ženske, stara komaj 12, 13, 14 let, se šeta po dvorani v dolgi, skoraj do gležnjev segajoči, svileni, prsojoni oblike, skozi katero se vidijo otroške oblike še ne razvite ženske. In ta otrok, ki bi ne smeli niti zdake vedeti kaj je ples, saj najbrž tudi ne ve, je tako zvana mama. No in kaj je potem zrela ženska 20 let, najbrž že »superdama« in pri 30 letih supersuperdama, če ni že poprej bila komaj 18 let starja, svoji 11letni sestrici garde mama. Godba igra, akordi se mešajo z drsajočimi kralki plesalcev v plesakh, telesa se gibljejo, vsak gospod drži svojo dame v objemu, ti objemi so včasih pomotoma malo tesnejši in nato sprehane ženske postave, premočene do kože, spodnja oblike se je »pripravljala« na telo; kar kadi se iz teh drsajočih strojev, če stopijo le v malo hladnješki prostor. In potem, tu ali tam, rendezvous, malo temnih kotičkov in 14letna deklica — mama, komaj se razvijajoča je že v svoji mladosti ovenela. Na kakšno možitev sploh misli ni. No in tako mlado dekleti

15.

hodniku in vračati se pozno v noč domov.

Bala se je večerov, dolgih, pustih, dolgočasnih večerov. Boylston je bil takoj dolgočasen, tako utrudljiv. Vstopil je, si mel roke na način, ki je šel na živce, pod pažduje vzdružno je držal večer. In potem, tu ali tam, rendezvous, malo temnih kotičkov in 14letna deklica — mama, komaj se razvijajoča je že v svoji mladosti ovenela. Na kakšno možitev sploh misli ni. No in tako mlado dekleti</p

Franc Jager

tapetništvo
LJUBLJANA, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše fotelje vseh vrst, modroce, otomane, žimo, zložljive postelje, patentne divane i t. d.

Prostor za posteljnino.
Garantirana konstrukcija!

Žrebanje v drž. razr. loteriji

je preloženo
na 16. januarja

Nekaj srečk je še na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naznanjam, da je včeraj ob 1/2 24. uri umrl gospod

Ivan Tokan

referent Delavske zbornice.

S pokojnim smo izgubili izkušenega, neumornega in s tem nenadomestljivega sodelavca.

Delavska zbornica, kot vsa delavska javnost ohrani pokojnika v hvaležnem in častnem spomini za vse delo, ki ga je izvršil.

V Ljubljani, dne 3. januarja 1931.

Predsedstvo Delavske zbornice.

Mestni pogrebni zavod

Naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš soprog, oče in svak, gospod

Ivan Tokan

referent Delavske zbornice za Slovenijo

po dolgi, mukapolni bolezni, v 58. letu starosti, danes preminul.

Pogreb dragega nam pokojnika bo v nedeljo, dne 4. januarja t. l. ob 1/2 4. uri popoldne iz hiše žalosti, palača Delavske zbornice, na pokopališču k Svetemu Križu.

Ljubljana, dne 3. januarja 1931.

Žaljuča soprga Marija
in sin Jaroslav, uradnik Javne borze dela.

Mestni pogrebni zavod

>Mali oglasič

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih
za odgovor znamki! — Na vprašanja brez znamke ne
odgovarjam — Najmanjši oglas Din 5.—

Premog, drva, koks

prodaja

»ILIRIJA« d. z. o. z., Ljubljana,
Dunajska c. 46 — telef. 2820
Miklošičeva c. 6 — telef. 2595

Dva delavca
iščemo za klavirico. Eden bi
pomival klavirico, drugi pa
urejeval hlev Tisti, ki so ta-
ko delo že opravljali, naj se
ponudijo na naslov: Ante Mi-
trović i sinovi, Split. 512

HARMONIKE

Izdelujem nove in spremenjamo
vopravilo vse glasbeni insti-
mente. — JANC, LJUBLJANA
Bohoričeva 9.

Bukova drva

Trboveljski premog

Angleški koks

pri tt.

„KURIVO“

Dunajska 33
(na Balkanu)
Telefon 34-34

Mestno avtobusno podjetje
v Ptaju razpisuje

mesto Šoferja

ki mora poleg splošnih pogo-
jev biti izučen mehanik in ne
star nad 40 let. Podrobnejše
informacije se lahko vsak čas
dobe pri mestni upravi v Ptju.
Prošnje je vlagati do naj-
kasneje 30. jan. 1931. 519

Trgovino

s papirjem in galanterijo ter
majhnim stanovanjem na pro-
metnem prostoru takoj prodam.
Pojasnila daje L. Pichler,
Maribor, Gospodska 52.

518

Zenitna ponudba

Mlada gospodična iz me-
ščanske rodbine, kristjanka,
skromna, dobra gospodinja z
znatno dobo v gotovini in ne-
premičnih išče znanja, da
bi se omogožila. Ni mi do boga-
stva, iščem pa v prvi vrsti
značajnega v solidnega sop-
roga, ki bo istotko cenil
mojo osebo kakor mojo dobo.
Ponudbe s polnim naslovom
pod šifro »Plemenit karakter
516« na upravo Slov. Naroda.

516

Krajevne zastopnike
za propagiranje prodaje drž-
obveznic na odpalčilo na ob-
roke

iščemo

po vseh večjih krajih vse drž-
ave. Ponudbe na Publicitas,
Zagreb, Ilica 9, pod št. 25166.
2992

Pri boleznih želodca in čreve s

vzemite tudi Vi FIGOL. FIGOL osvežuje
in čisti kri. Dobiva se po vseh lekarnah,
po pošti pa razpošilja izdelovalec
Apoteka Dr. Semelić, Dubrovnik 2/60.
3 steklenice s poštino Din 105.—, 8 stek-
lenic Din 245.—, 1 steklenica Din 40.—

Renomirana avstrijska

tvornica za gasilske cevi

oddaja samoprodajo za Slovenijo

Oziramo se samo na gospode, uvedene pri gasilstvu.
Ponudbe pod »Renommert 45« na Österr. Anzeigengesellschaft A. G., Wien I., Brandstätte 8.

Toledo vezenje

za najfinje nevestine opreme v prekrasnih vzorcih, kakor
vse druge vezenine veže mehanično umetno in ročno

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Strukelj.

»Bredak« žepni robci kom. 2 Din.

Pozor!

Najnovejši entel oblek!

Pozor!

„Geco“

ostrone z nemškim »Rothweilskim«
smodnikom in nove vrste lovske
patrone znamke »R«, napolnje-
z nemškim Hasloč. brezdimnim
smodnikom, ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg štev. 9.

Makulaturni papir kg à Din 4.—

prodaja uprava »Slovenskega Naroda«,

FRANC NOVLJAN

mesarija

se priporoča

LJUBLJANA, Šolski drevored

Učenca
poštenih kmetskih staršev, ki
je z dobrim uspehom dovršil
ljudske šolo, sprejme Josip
Tiršek, trgovina mešanega
blaga, Polzela pri Celju. 520

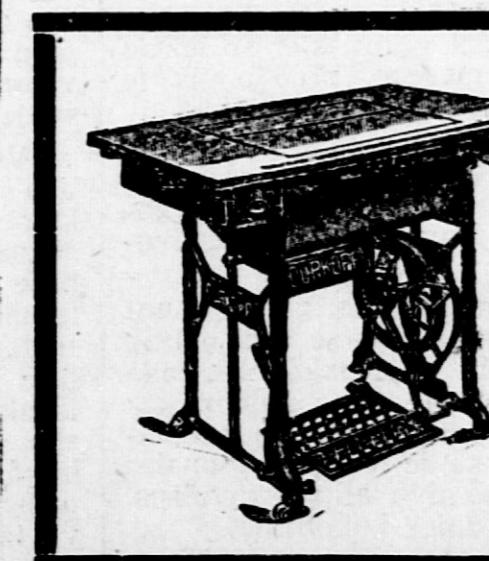
STALNA RAZSTAVA UMETNIŠKIH SLIK

velika izbira okvirjev in sprej-
me vsa rezbarska in pozlatars-
ka dela

A. KOS

Ljubljana, Mestni trg 25,

nasproti magistrata. 3093

POZOR!

POZOR!

Sir in med

vse vrst kupite po najnižjih cenah pri

Julij ZUPAN, Ljubljana, Sv. Petra c. 35
DOBRO BLAGO!

SOLIDNE CENE!

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji

otroški in igračni vozički,
automatika, posamezni de-
le. Velika izbira, najniže
cene. Prodaja na obroke.

Ceniki franko.

»Tribuna« F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA STEV 4

Priložnostni nakup

Rokavice

Nogavice

zimsko ter drugo perilo, damske torbice in aktovke, kra-
vate, ROČKI, vsakovrstne TOALETNE POTREBSCINE,
naramnice in sploh GALANTERIJSKO BLAGO.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika.

Zaradi velike zaloge znižane cene!

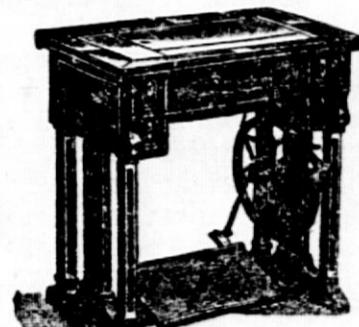
Od dobrega najboljše je le

Gritzner = Adler

šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba —
najboljši material!

Novost!

Šivalni stroj

kot damska
pisalna miza

Le pri

JOS. PETELINC - LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913

Zmerne cene tudi na obroke

Obupane ženske

Ali imate skrb, ali bojazen?

Pomoč

Vam prinaša pri poškodbah in iz-
izostanku mesečnega perila že
mnogo let preizkušen, tisočkrat
posvedočen in zdravniško priporo-
čen, zanesljivo učinkujoč pomoček.
Prof. dr. Rettila »EROSEA«, ki ugodno učinkuje,

ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, že po
nekaj urah. Din 70, za staro poškodbo Din 100,
za odporne ženske Din 150, dvojno za staro po-
skodo in odporne ženske Din 200.

ZAJAMCENO NESKODLJIVO!

Tisoči žensk potrebujejo hitri in zanesljivi uspeh
tega sredstva in zoper pridobljeni zadovoljstvo.

DISKRETNA POŠILJATEV PO POŠTI.
ORDIN. HAVELKOVA LABORATOR
Praha-Nusle, Božetěchova ul. 10.

Pošt. schranka č. 17. C. S. R. — Pišite, prosim,
razločno!

V Jugoslaviji je pisma na nas frankirati s 3 Din.

Najmodernejši šivalni stroji

OGLEJTE
SI
ZALOGO

PRI
TVRDKI

Ludv. Barača, Ljubljana
SELENBURGOVA ULICA 6. TELEFON 29-80